

Motion till riksdagen 2021/22:1668

av **Johan Hultberg (M)**

Bristen på deltidsbrandmän i Fyrbodal och Sverige i stort

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram en nationell strategi och handlingsplan för att minska bristen på deltidsbrandmän och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur villkoren för huvudarbetsgivare till deltidsbrandmän kan förbättras och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Svensk räddningstjänst är beroende av räddningstjänstpersonal i beredskap (RIB), alltså deltidsbrandmän. Av räddningstjänstens personal i operativ tjänst är den absoluta lejonparten deltidsbrandmän. Enligt statistik från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) så var 68 procent av de anställda inom räddningstjänsten, med minst hälften av den totala arbetstiden inom operativ (uttryckande) tjänst, deltidsbrandmän år 2019.¹ I den valkrets undertecknad representerar, Fyrbodal, består de flesta räddningsstyrkor helt av deltidsbrandmän. Bara på de större stationerna finns heltidsanställd personal. För att upprätthålla en fungerade räddningstjänst i Sverige och då särskilt på mindre orter och på landsbygden är det således avgörande att kunna rekrytera och behålla deltidsbrandmän.

Idag råder en stor brist på deltidsbrandmän vilket får allvarliga konsekvenser i form av bland annat en försämrade beredskap och försenade räddningsinsatser. Enligt en enkätundersökning gjord som del av ett examensarbete från Luleå tekniska universitet så klarar inte ens hälften av de tillfrågade räddningstjänsterna av att kontinuerligt upprätthålla den beslutade beredskapen.² För att locka fler att bli deltidsbrandmän är det

¹ MSB:s statistik- och analysverktyg IDA, *Personal i operativ tjänst*, <https://ida.msb.se/ida2#page=bbd31a0b-322c-459b-8ecf-80524e1cbe36>.

² Håkansson, L., & Luther Wallin, I. (2018). *Räddningstjänstpersonal i beredskap: En studie om*

naturligtvis viktigt att förbättra anställningsvillkor och på andra sätt göra uppdraget och arbetet som deltidsbrandman mer attraktivt. Ansvar för detta vilar först och främst på räddningstjänsterna men det behövs också ett statligt ledarskap och engagemang för att rekrytera fler deltidsbrandmän och för att göra arbetet som deltidsbrandman mer attraktivt. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) stödjer räddningstjänsterna i bland annat kampanjarbetet för att rekrytera deltidsbrandmän liksom naturligtvis i frågan om utbildning. Regeringen bör dock även ge myndigheten i uppdrag att i samverkan med andra centrala aktörer så som Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), Brandmännens Riksförbund samt Kommunal ta fram en nationell strategi och handlingsplan för att minska bristen på deltidsbrandmän. En sådan strategi och handlingsplan skulle kunna bli ett viktigt verktyg för att långsiktigt klara rekryteringen av nya deltidsbrandmän och bör konkret innehålla åtgärder för att förbättra villkoren för deltidsbrandmän.

Men viktigt är också att underlätta och göra det mer attraktivt för arbetsgivare att tillåta personal att bli deltidsbrandman. Regeringen bör därför se över hur villkoren för huvudarbetsgivare till deltidsbrandmän kan förbättras. Detta i syfte att få fler arbetsgivare att ge sin personal tillstånd att arbeta som deltidsbrandman. För arbetsgivare finns det stora fördelar med att ha personal som också arbetar med räddningstjänst. Exempelvis kan deltidsbrandmännens kompetens användas i arbetet med att förebygga olyckor och skapa trygghet på den ordinarie arbetsplatsen. Samtidigt finns det också uppenbara nackdelar för huvudarbetsgivarna så som att personal plötsligt måste lämna arbetsplatsen eller inte kan användas för jobb längre bort än några få minuter från brandstationen. Regeringen bör brett se över hur villkoren för huvudarbetsgivarna kan förbättras. Särskilt bör de ekonomiska villkoren ses över. Konkret bör möjligheten att införa nedsatt arbetsgivaravgift undersökas. Genom en nedsatt arbetsgivaravgift hade huvudarbetsgivare kunnat få en ekonomisk kompensation eller rent av ett ekonomiskt incitament för att bevilja personal tillstånd att arbeta som deltidsbrandman. En annan konkret fråga som bör ingå i en översyn av villkoren för huvudarbetsgivarna är vad som händer vid skador och sjukdom i samband med tjänstgöring som deltidsbrandman. Det är viktigt att huvudarbetsgivaren inte drabbas ekonomiskt om dennes anställda blir skadad eller sjuk i samband med arbete som deltidsbrandman.

Johan Hultberg (M)